

Numan, Alexander Medicus, hoogleraar-directeur van 's Rijksveeartsenijschool.

8 december 1780 te Baflo - 1 september 1852 te Utrecht.

Zoon van ds Henricus Numan, Ned. Herv. Predikant, en Johanna Sophia Piccardt. Huwde Catharina Dorothea Star Lichtenvoort, 1806. Een zoon, Cornelis (1807-1854) die hoogleraar was in de juridische Faculteit te Groningen en een dochter, Johanna Sophia (1808-1860), gehuwd met de sterrenkundige dr. A. S. Rueb..

Opleiding

Privé-onderwijs bij een oom van vaderszijde, de predikant dr Arnoldus Numan en bij ds B.W. Hoffman, predikant te Baflo, alsmede bij zijn stiefvader, de geneesheer H. Wichers te Middelstum en diens broer die geneesheer was te Winschoten. Medische studie aan de Hogeschool te Groningen van 1801-1804, afgesloten met de verdediging van het proefschrift *De carbonatum officinalium praecipuorum propagandi methodo, natura et usu*. Invloedrijke leermeesters: de hoogleraren Petrus Driessen en E.J. Thomassen à Thuessink.

Loopbaan

1804-1822 geneeskundige en verloskundige praktijk in het Oldambt met Hoogezand als vestigingsplaats; 1814-1822 lid van de Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toezicht in Groningen; 1815-1822 lid van de Provinciale Commissie van Landbouw in Groningen; 1822-1851 hoogleraar in 'het practikale vak der veeartsenijkunde' en van 1826-1851 directeur van 's Rijksveeartsenijschool te Utrecht; 1822-1851 secretaris van de Provinciale Commissie van Landbouw in Utrecht; 1822 lid van het Provinciaal Utrechts Genootschap van Wetenschappen en Kunsten; 1823 lid van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem; 1827-1851 lid der Eerste Klasse van het Kon. Nederl. Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schone Kunsten; 1828-1838 lid van de plaatselijke Commissie van Geneeskundig Toezicht te Utrecht; 1833 lid van het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam; 1833 directeur van de Nederlandsche Huishoudelijke Maatschappij/Maatschappij ter Bevordering van de Nijverheid; 1837 lid van het Zeeuws Genootschap der Wetenschappen; 1839 lid der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leiden.

Verdiensten

Opleiding en vorming van ruim 200 veeartsen. Permanent ijveraar voor de versterking van hun maatschappelijke positie, uitmondend in een in 1846 van overheidswege ingesteld landelijk onderzoek naar de uitoefening van veeartsenijkundige handelingen. Oprichter en redacteur van het Veeartsenijkundig Magazijn (1827-1849). Adviseur van de regering in zaken betr. de veeartsenijkunde, veeteelt en landbouw. Onderzoeker op het gebied van de parasitologie, teratologie, voortplantingsfysiologie (kweeën) en schapenfokkerij. Verder publicaties over koepokenting, enting tegen mond-en-klauwzeer, miltvuur, longziekte, rabies, schurft, vergiftiging, alsmede over enige landbouwkundige onderwerpen.

Onderscheidingen

Ridder Nederlandse Leeuw (1834), Commandeur der Eikenkroon (1851), erelid of corresponderend lid van een tiental verenigingen of genootschappen (lijst bij Vrolik, p. 110-112).

Herdenking

De 150ste sterfdag van Numan werd op 27 september 2002 herdacht in de aula van de

begraafplaats Kovelswade. De bij deze gelegenheid gehouden toespraken, in: *Argos*, nr. 27, 2002. Tevens verscheen VHG-Cahier nr. 4 met daarin de 'Redevoering over Veeartsenijkunde en de inrigting van derzelver onderwijs, overeenkomstig met het belang der maatschappij, 1827' en de, onderstaand genoemde, levensberichten door W. Vrolik en C. Star Numan.

Publicaties

Handboek der genees- en verloskunde van het vee (1819; 1826²; 1833³; 1844⁴);

Handleiding tot de inlandsche schaaпsteelt, inzonderheid met opzigt tot de verbetering der wol (1835-1836);

Over de heerschende longziekte van het rundvee (1844).

Lijsten bij Vrolik (p. 100-110) en bij Keesom (Een eeuw veeartsenijkundig onderwijs 1821-1921, p. 136-138).

A. Mathijsen. 'Bibliografie van Alexander Numan'. *Argos*, nr. 26, 255-266, 2002. (100 nrs.)

Biografieën:

C. Star Numan. Schets van het leven en het karakter van Alexander Numan. Handelingen der jaarlijkse Algemene Vergadering van de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leiden, p. 1-16, 1853;

W. Vrolik. Levensberigt van Alexander Numan. Verslagen en Meedelingen van de Kon. Academie van Wetenschappen, **1**, p. 93-112, 1853;

NNBW, I, k. 1387-1388, 1911;

D.B. Hart. Numan, the veterinarian and comparative anatomist of Utrecht: a forgotten observer of the free-martin. *Edinburgh medical journal, N.S.*, **8**, p. 197-228, 1912;

H.A. Zwijnenberg. Alexander Numan; in het bijzonder zijn invloed op de Nederlandsche schapenfokkerij; eene kritisch-historische studie. Diss. Utrecht, 1925;

C. Offinga. Van Gildestein naar Uithof. Deel 1, p. 56-59, 1971;

E.P. Oldenkamp. Alexander Numan (1780-1852). *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, **123**(5), p. 152-153, 1998.

A. Mathijsen. 'Alexander Numan (1780-1852) in zijn Groningse periode. *Argos*, nr. 24, 159-173, 2001.

(A. Mathijsen)

